

Előfizetési ár:

Egész évre	4 K.
Fél évre	2 K.
Negyed évre	1 K.
Egyes szám 20 f.	

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Kiadja az Orsz. Erdészeti Egyesület
(Budapest, V. Alkotmányutca 8. sz.)

Felelős szerkesztő:

TÖRÖK SÁNDOR m. k. erdőmester,
erdőfőri szakiskolai igazgató.

AZ ERDŐ

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmonsor vagy annak helye 40 f. Egész oldal 40 K. Fél oldal 20 K. Negyed oldal 10 K. Nyolczad oldal 5 K.

Többszörös megjelenés esetén engedmény megegyezés szerint.

Előfizetők részére az állás kínálat és kereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

Az előfizetési ár „Az Erdő kiadóhivatala” címén Temesvár-Belváros, Uhrmann Henrik papirkereskedése, küldendő.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő” szerkesztőségéhez, — Temesvár 3, Vadászterdői erdőfőri szakiskola.

Az Erdő munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erd. Egyes. által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Tartalom:

T.: A csemetekertek gyomlálásáról.

Barátfalvi Béla: A trágyázásról.

Különnfélék: Népkönyvtárak. — A világ legvastagabb fája. — Magyarország faóriásai és legöregebb fája.

Köszönetnyilvánítás.

Álláskereslet.

Pályázati hirdetmények.

Hirdetések.

A tárczában:

Pálosi Dénes: Az erdőőr fia.

A csemetekertek gyomlálásáról.

A csemetekertek gyomlálására nézve még néhány év előtt sok szakembernek az a véleménye volt, hogy a csemeték sorai között felnövő gyom bizonyos mértékig a csemetének hasznára válik, mert a kis csemetének árnyékot ad és a nedvességnek elpárolgását megakadályozza.

Első gondolatra az érvelés elfogadhatónak látszik, de ha a gyakorlatban e tekintetben pontos megfigyeléseket végzünk, röglön meggyőződünk arról, hogy a csemeték között felnövő gyom a csemeték fejlődésére nagy hátránnyal van.

Igaz, hogy nagy forróságban a gyom a csemetének némi védelmet nyújt, de e csekély előny az általa okozott hátrányokkal nem áll megközelítőleg sem arányban.

Ugyanis a sorok között felnövő növények a talajban levő táplálék igen tetemes részét elvonják az ott nevelt csemetéktől annyira, hogy a csemeték csak silányan és gyengén növekedhetnek. Főleg káros hatással vannak a csemeték gyökérfejlődésére, a mennyiben ezen gyomnövényeknek rendszeren szétágazó és terjedelmes gyökerei akkora

tért foglalnak el a talajrétegből, hogy a tulajdonképpen természeteni szándékolt csemeték gyökereinek rendes fejlődéséhez szükséges tér nem elegendő.

Ennek azután az a szomorú következménye van, hogy a csemeték gyökerei a kiültetéskor fejletlenek, gyengék s az erdőítés sikerét a várható mértékig nem biztosítják.

Pedig az erdőítés sikere csak akkor biztos, ha a kiültetni szándékolt csemetéknek gyökerei fejlettek, erőteljesek s különösen, ha a gyökérágakon sok hajszálgöyökér van.

Ismeretes dolog, hogy a tápanyagot a hajszálgöyökerek veszik fel első sorban s úgy közvetítik tovább.

Minél több a hajszálgöyökér, annál több tápanyagot képes a gyökérzet a csemetének szolgáltatni, tehát annál szebb csemetéket termelhetünk.

A gyommal körülnőtt csemeték azonban csak nagyon csekély hajszálgöyökereket fejlesztenek, mert a hajszálgöyökerek természetes fejlődését egyrészt a tér hiánya nem engedi, másrészt pedig főleg a hajszálgöyökereknek képződéséhez szükséges nedvességet az idegen növények gyökerei annyira elvonják, hogy a csemete gyökere kénytelen a víz után csupán a föld belseje felé egy irányban terjeszkedni.

Ez azután azt eredményezi, hogy a csemeték hosszú szivgyökereket kapnak, de hiányzanak róluk az életműködésükre nézve annyira fontos gyökérszálak.

Ha ellenben a csemeték körül a gyomnövényeket idejekorán gyökerestől együtt kiszedjük,

a talaj tápanyagát és nedvességét teljes mértékben fordíthatja a csemete a maga javára.

Miután a gyomláltatással együtt a talaj is porhanyósíttatik, emélfogva a talajba sokkal több levegő és nedvesség jut be, mintha az nem porhanyósíttatik.

Hogy a gyomláltatás, valamint ennek gyakoribb vagy ritkább alkalmazása mennyire befolyásolja a csemete fejlődését, a közelmúlt évek egyikében erre nézve párhuzamos kísérleteket tettem.

E kísérletezésről, valamint azok eredményéről a következőket tartom czélszerűnek közölni:

A kocsányos tölgy, ákác és fekete fenyő vetéseink mindegyikéből külön-külön 60—60 m² területet jelöltem ki erre a czélra.

Ez a terület 3—3 egyenlő részre osztatott, melyek közül az egyik 20 m²-es terület mind a három fafajnál egyszer sem lett felkapálva, sem meggyomlálva; a második 20 m²-es tábla mind a három fafajnál két ízben meggyomláltatott és egy ízben megkapáltatott; a harmadik 20 m²-es rész azonban egy év alatt öt ízben gyomláltatott meg és háromszor megkapáltatott.

A teljesen gyomlálattalanul hagyott területeken a következő eredményt találtam:

Az erdőőr fia.

Irta: Pálosi Dénes.

VI.

De hogyan kezdjen a kivitelenhez? Mivel biztosíthatja a sikert?

A fatolvajokkal Gyuri könnyen elbánt, mert azoknak nem volt puskájuk, de az orvvadászok nemcsak Gyurit, hanem őt magát is képesek lelőni vadságukban. Már pedig sem saját életét nem teheti ki a biztos veszedelemnek, mert mi lenne testvéreiből, tehetetlen édes apjából nélküle, de Gyurit sem biztathatja a támadásra, mert ha elvesztené, az reá nézve pótolhatatlan lenne, hiszen eddigi sikereit is Gyurinak köszönheti, ő egyetlen hű barátja, támasza, erejének, bátorságának kútforrása.

a) a kocsányos tölgyből folyó méterenként 48 db kikelt csemetéből megmaradt 27 db, melyeknek törzshossza 25 cm., gyökérhossza 57 cm. és súlya 3·92 gramm.

b) az ákácból a folyó méterenként kikelt 25 drb. csemetéből 2 hélig maradt 15 drb; 4 hélig már csak 7 drb. csemete, míg 6 hét után az ágyás közepén az összes csemete lönkre ment s csupán az ágyás két szélén lehetett folyó méterenként 4 drb. teljesen vékony, kis csemetét találni, mely az év végéig mind megmaradt s a következő méretekké vált: törzshossza 22 cm., gyökérhossza 47 cm. és súlya 19·57 gramm.

c) a fekete fenyőből folyóméterenként kikelt 203 drb. csemetéből egész 6 hélig megmaradt az összes csemete, míg 6 hét után az összes csemete teljesen lönkre ment úgy, hogy az év végén egyetlen egy csemete sem volt az ágyásokban található.

Az éven át 2 ízben meggyomlált és egy ízben megkapált területek a következő eredményt mutattak:

a) a kocsányos tölgyből folyóméterenként kikelt 47 drb. csemetéből az év végén találtatott 33 drb. 18·7 cm. törzshosszal 46 cm. gyökérhosszal, 22·07 gramm súlylyal biró csemete;

Sokáig töprengett a tennivalók fölött, míg végre elhatározta, hogy legyen, a mi lesz, megpróbálja a szerencsét. Gyurival ketten már kora reggel elindultak a kihallgatott tisztások felé szemlét tartani.

A terep tanulmányozása után Pistuka és hű társa a két tisztástól egyenlő távolságra egy vizmosásba húzódtak meg.

Az őrhelytől mindkét tisztásra egy egyenes utat szemelt ki a fiú s ez útból a zajt okozható ágakat eltakarította, hogy szükség esetén észrevétlenül közelíthesse meg a tisztásokat s az ott végbemehető eseményeknek közvetlen közelből lehessen tanuja.

Alkonyodni kezdett. A nap tányérja tűzvörös sugárkévékkel aranyozta be a nyugati eget. Az erdő csendjét semmi sem zavarta. A fák tikkadt lombzatja, lustán mozdulatlanul borult a vizmosás fölé, mintegy láthatatlanná akarták tenni az alatta lapulókat.

A figyelés túleröltetése, bizonyos nyomást, zsbasztó hatást gyakorolt az agysejtekre úgy, hogy a lesben ülő, ép e túlfeszített éberség következtében elálmosodik s gyakran el is alszik vagy legalább is olyan félig ébren, félig alva állapotba kerül.

Ilyen nyomasztó, álmosító állapotba merült Pistuka is.

b) az ákácból folyóméterenként 30 drb. kikelt csemetéből az év végén találtatott 22 drb. 63 cm. törzshosszal, 42 cm. gyökérhosszal és 87·32 gr. súllyal bíró csemete;

c) a fekete fenyőből folyóméterenként 213 csemetéből az év végén találtatott 115 drb. 2·1 cm. törzshosszal, 17·5 cm. gyökérhosszal és 1·63 gramm súllyal bíró csemete.

Az évközben 5 ízben meggyomlált és 3 ízben megkapált területeken nevelt csemetékkal az alábbi eredmény éretett el:

a) a kocsányos tölgyből folyóméterenként 48 db. kikelt csemetéből az év végén találtatott 44 db. 25·34 cm. törzshosszal, 49 cm. gyökérhosszal és 32·83 gramm súllyal bíró csemete;

b) az ákácból a folyóméterenként 33 db. kikelt csemetéből az év végén találtatott 29 db. 134 cm. törzshosszal, 51 cm. gyökérhosszal és 134·61 gramm súllyal bíró csemete;

c) a fekete fenyőből folyóméterenként 222 db. csemetéből találtatott az év végén 183 db. 3·5 cm. törzshosszal, 26·8 gyökérhosszal és 6·13 gramm súllyal bíró csemete.

Az eredményt összevetve, már ezek a kísérletek is határozottan bizonyítják, hogy a csemeték minél gyakoribb gyomlálása és a talajnak minél többszöri kapálásával és lazításával lehet csak erőteljes csemetél nevelni.

De mint a földet borító ködöt, egy kis szellő is játszi könnyűséggel tépheti szét, ép úgy eltűnik a félálomban levő zsidbadtsága is, egy hirtelen keletkezett zaj hatásától.

Léptek zaja hallatszott s attól felriadt az őrség. Nagyot dobbant a gyerek szíve, de hamar elnyomta az óvatosság gondolata s megfékezte a szaglálni kezdő Gyurit is.

Ők jöttek ketten, a két orvvadász, a reggeli megállapodás szerint.

Egyik az első, másik a második tisztáson húzódott lesbe.

Pistuka nem látta, de tisztán hallotta a lépések zaját s a legkisebb ág tördelését s a haraszt zörrenését is.

Bezzeg egyszerre elmúlt az álmoság, helyette az izgatottság lépett fel, de Gyurit simogatva önmagára is türelmet erőszakolt. Fontolgatni kezdett s az eshetőségeket mérlegelve, elhatározta, hogy a lest nem zavarja meg, míg lövés nem történik, akkor megpróbálja a belopást.

Várt rendületlenül, végtelenségnek tetsző időn át.

A nap tányérja már régen eltűnt a láthatár mögött, a szürkület kezdett beállani s ezzel együtt az

Ez természetes is, mert mennél porhanyósabb a talaj, annál jobban fejlődhetik s terjedhet benne a gyökérzet s annál több légköri nedvességet képes magába szívni s így a csemete táplálása is, ezért és mert több levegőhöz jut, tökéletesebb.

Ezeket a kísérleteket főleg azért is sietek közre adni, mert még a közelmúltban is igen sok konzervatív szakember azt a nézetet vallotta, hogy a csemeték fejlődésére a gyom, a nedvesség visszatartása és a beárnyékolás folytán jó hatással van.

Hogy ez a nézet mennyire nem tarthatja fenn magát, azt a fennebbi adatok világosan igazolják.

A csemetekertben tehát a gyomnak még rövid ideig sincs helyes illyet rendszeren kezelt csemetekertben látni nem is szabad.

A gyomlálási munkálatokkal járó költségek, az egy és ugyanazon területen többszöri gyomláltság folytán nagyobb mennyiségben termelhető csemete mennyiség s az alig 1—2 éves korban nyerhető erőteljes csemeték révén, bőségesen megtérülnek.

Végül czélszerűnek tartom ideiklatni a gyomláltatáshoz szükséges napszamos erőről több évi tapasztalat alapján összeállított adatokat.

addig csendes erdőben titokzatos mozgás, csodás hangzavar keletkezett.

A madarak éjjeli szállásukra vonultak. Itt egy szajkó rekedtes fűrészelése, ott egy lomha varjú álmos káromása hallatszik, kísérve a fekete rigónak párját hívogató füttentyéseivel.

Az erdő ezen előőrsei elcsendesedésével útra bocsátja a csalitok bohémjeit, a fűrgé tapsifüleseket, a karsu őzikéket s ezek nyomában, az iny csiklandozó pecsenyeszag után, megkezdí bujkálását a vörös frakkos rabló is.

Az őrség minden neszre, minden zajra éberem vigyáz s ha nem lenne egy kítűzött czél, a folyton változó kép, az állatok regevilágáról susogó falevél merengésbe ringatná el őket, de a czél nem engedi az ábrándozás úrrá tételét. A való rútsága, a leselkedő gyilkosok jelenléte elűzi az ábrándot.

Egy puska dörrenése s egy gyanutlan szökdécselő őzike halálhörgése, mint villámcsapás érte az őrség fülét.

Az egyik tisztáson, az egyik gyilkos elérte czélját, mit jelzett egy éles füttty, mi bizonyára a társnak szólott.

Tétel szám	A csemete		1 k. hold (5755 m ²) gyomláláshoz szükséges				Sortávolság cm	J e g y z e t
	faja	kora	igen sűrű gyomnál	sűrű gyomnál	középsűrű gyomnál	ritkás gyomnál		
			n ő i n a p s z á m					
1	Fenyőféléknél	1	60	48	32	20	20	A gyomlálások ismétlésénél a gyom sűrűsége által kifejezett fokozatokból lehet a gyomlálási költségeket megállapítani. Kapálás nélkül. Munkaidőegységül 10 óra vétetett.
2	Fenyőféléknél	2	25	16	12	8	20	
3	Fenyőféléknél	3	—	—	—	5	20	
4	Tölgyféléknél	1	60	50	30	16	40	
5	Tölgyféléknél	2	30	25	20	10	40	
6	Tölgyféléknél	3	—	—	12	8	40	
7	Ákácnál	1	80	60	40	20	50	
8	Ákácnál	2	—	—	25	12	50	
9	Különféle más lombfa csemetékénél	1	55	40	35	10	40—50	
10	Különféle más lombfa csemetékénél	2	42	28	15	7	—	

Megindult az őrség is a szomorú játék színhelye felé. Ovatosan, zajtalanul, lépkedve. Gyuri pórázon kísérte gazdáját.

Az orrvadászokat annyira elfoglalta a lőtt őzbakk kizsigelése, zsákba tétele, az esemény tárgyalása, hogy az őrség közeledését még nagyobb zaj csinálása mellett sem vették volna észre. Így könnyen megközelítették Pistuka és Gyuri a munkában levőket.

A fiút, alig 10 lépésre látva a véres munkát, nagy keserűség fogta el, s ha valami csodás hatalom egyszerre megfelelő erőt kölcsönzött volna neki, menten megfojtotta volna mind a két embert, de így kénytelen volt észére hallgatni s a lehetőséget mérlegelni.

A tisztás szélén megállva, Gyuri fejét lenyomva, széjjel nézett, kereste, hogy hová tették le az orrvadászok puskáikat. Felfedezte, de szomorúság fogta el, mert azok a tisztás tulsó szélén voltak egy fához támasztva. Így ha hozzá akart jutni, vagy a tisztáson kellett volna átmenni, de ott guggolt a két orrvadász s azoktól észrevétlenül átmenni lehetetlen volt, vagy pedig az erdőben kellett ovatosan megkerülni a fél tisztást, hogy célját elérhesse.

Ez utóbbi módot választotta s csaknem lélekzetét is visszafojtva megkezdte a végtelennek tetsző utat.

Részint a fák fedezete alatt, részint az orrvadászok zajos munkája s beszédje miatt már majdnem sikerült a terv, de Gyuri az ő kutya eszével sehogy sem tudta felfogni, hogy gazdája miért kerüli el a gazokat, s mikor látta, hogy mindig távolodnak a véres helytől, kiszakította a pórázt a fiú kezéből s mint egy tigris rohant a guggoló alakokra.

Az orrvadászokat a hirtelen támadás nagy zavarba hozta, ösztönszerűleg védekezéshez láttak. Az egyik a zsigerelésnél használt s még kezében levő kést a támadó kutyába merítette, mire Gyuri, a mit addig sohasem tett, fogait vette használatba. A másik otthagya társát s szaladt puskájáért, de ott még nagyobb meglepetés várt rá. Saját puskáját reá szegezve tartja az erdőőr fia s megadásra szólította fel őt.

A manőver teljesen sikerült. A vadorzók megsemmisülve adták meg magukat. Az egyik a meglepetéstől, a másik a fájdalomtól szólni sem tudott.

Alig tudta Pistuka kikönyörögni Gyuri szájából a földön fetregő orrvadászt, de végre talpra állhatott az is.

Csupa vér volt a küzdőtér, orrvadász, kutya egyformán, mit Pistuka a kizsigerelt őz vérenek tulajdonított s mint rendben levő dolgot intézte a többit. Az

A trágyázásról.

Közlő: **Barátfalvi Béla**, m. kir. erdőőr.

A termőföld, még ha nagyon gazdag is növényi tápelemekben, több évi termés után kimerül s ott, hol eddigelé a növényélet dúsan fejlődött, idővel csak satnya növényzet fog lengődni. Jóllehet a földnem s annak physikai minősége mitsem változott, de igenis elváltozik annak vegyi minősége, miután a föloldható sók és aljak abból az évi termésekkel együtt eltűnnek. A termőréteg ezen fokozatos kimerülését, elszegényedését okszerű trágyázással gátolhatjuk meg, mert a trágya termékenyítő elemeivel visszaadhatjuk a földnek azt, mit az évi termések abból kivésznek s ez által kevés földünk termőképességét nemcsak föntartani, de még évről-évre fokozni is képesek leszünk.

Főképpen a kerti gazdaságnak föladata az, hogy azzal csekély térségről a lehető legnagyobb és legtökéletesebb termést, sőt egy és ugyanazon helyről évenként kettős, sőt hármás termést is biztosítsunk. Magától érteődik tehát, hogy a kerti gazdaságnál a trágyakezelés és annak czélszerű alkalmazására nagy figyelmet kell fordítani. Régebben az egyes trágyanemek hogyan és mikénti alkalmazását, az évek során át gyűjtött tapasztalati adatok nyomán, tehát csupán gyakorlati uton puhatólták ki s bár így is elég tökélyre vitték a trágyázási rendszert, de még sem azon pontra, melyre jelenben a természeti tudományok, nevezetesen a vegytani elemzések folytán eljutottunk.

A szarvasmarhatrágya, az istálló- vagy óltrágyák között első helyen áll. Természetére nézve a lassan erjedő trágyanemekhez tartozik, miért is a könnyű

őzet zsákostól felvétette az egyik orvvadással a hátára s maga előtt terelte mindkettőt, bekísérte őket a főerdészhez, hová éjfél tájban érkeztek meg, a véresebbik alak folytonos káromkodása s Gyurinak szokatlan morgása között.

Nagyot bámult az álmából felvert főerdész, mikor meglátta a környék legelvetemültebb két vadorzóját, a mint véresen, szánalmasan, siralmasan álltak előtte, hátukon egy véres zsákból kilógó őzbakkal s mögöttük hivatalos komolysággal két puskával a hátán az erdőőr fia.

A jelentésből megértette az erdőben lefolyt drámát, de egyúttal belátta azt is, hogy a gyerek ezen bátor tette miféle veszélyeknek lehet jövőben kútforrása, mert a megcsufolt két orvvadász elvetemült, durva lelkületében bizonyos, hogy a bosszú érzete felkelt és megerősödött, mitől féltette a gyereket, kit komolyságáért, értelmességeért, becsületes törekvéseért nagyon megszeretett és nagyra becsült.

Ezért elhatározta, hogy megkísérli a vadorzók lelkére hatni s hacsak lehet a gonosz indulatot megsemmisíteni.

A félemlítés módszerét próbálta meg, előbb, a törvényre, a büntetés nagyságára, fegyverük elkobzására mutatott rá, de látta, hogy a két elszánt embernél mind-

homokos és meszes talajnál való alkalmazása a legajánlatosabb; mert egyrészt a föld laza összefüggését tömörebbé teszi s ennek következtében a talaj gyors kiszáradását is megakadályozza. Hatása két-három évig eltart, mert mint említettük, csak lassan és egyenletesen bomlik s ezért az első évben a növények sem lesznek túlságosan buják. A trágya tápláló ereje éstermékenyítő hatása igen sok esetben a szarvasmarhák etetésétől s az alom minőségétől is függ, mert minél lápdúsabb takarmánnyal látjuk el marháinkat, annál hatályosabb trágyát is nyerünk azoktól; míg ellenkezőleg az éhséggel küzdő jószág csak sovány trágyát fog produkálni.

Zöldség- és főzelékneműek alá a friss szalmás marhatrágya nem való, mert ebben igen sok féreg szokott lenni, mely aztán a zsenge plántákat és a gyökeret megrongálja. Általában a kertmivelésnél a jól átértelt és elkorhadt trágyát használjuk, mert ebből növényeink a szükséges tápelemeket már elkészített, azaz feldolgozott állapotban könnyebben áthasonlíthatják, mint a friss, erjedetlen és fel nem dolgozott trágyából. Az éretlen trágya rendszeren csak a levél és szárképződésre hat; míg a sók és aljakban gazdag, érett trágya a gyümölcs és mag tökéletesebb kifejlődésére van kedvező hatással. Ez áll egyáltalában minden állati ürültre nézve.

A juhtrágya gyorsan fölhevülő és erjedő trágyanemekhez tartozik, ezért szívós agyagtalajon legjobb hatást gyakorol, mely azonban gyors fölbomlása következtében csak rövid ideig tart; a növényeket túlhatja, ezért a szár- és levéltermő-veteményeknél a legjobb eredménnyel működik; földde érlelve s más földnemekkel elegyítve virágok és más dísnövényekhez alkalmas keveréket ad.

ezek, falrahányt borsóként hatástalanoknak bizonyultak. Akkor a másik módot vette elő. Elmondta nekik, hogy minő jóakarattal viseltetik sorsuk iránt. Nem akarja megbüntettetni őket, fegyvereiket is, sőt még a vadat is visszaadja, az erdőből sem tiltja ki őket, inkább megbízatást ad nekik, hol vadásszenvedélyüket is kielégíthetik és szép keresethez is jutnak.

Megbízta őket az elszaporodott ragadozó állatok és kártékony madarak pusztításával, melyekért szép lődíjakat helyezett kilátásba.

S mindezekért egyetlen kikötést tesz, egy feltételt szab csupán, azt, hogy hasznos vadat soha semmi körülmények között elejteniök nem szabad. A lődíjak három havonként vehetők fel s a melyik duvadpusztító megfeleldezik fogadalmáról, az elveszíti jogát mindenhez, elcsapatik s tolvajnak lesz bejegyezve. Az orvvadászok átszellemült arczezal hallgatták a főerdész előterjesztését, s azon gondolat, hogy ők éjjel-nappal szabadon járhatnak fegyverrel a hátukon a gondnokság egész területén, csodahatást művelt. Válaszuk rövid de érthető volt, a főerdészhez rohantak s kezeit összecsókolták, esküdöztek, hogy hűséggel hálálják meg a bizalmat.

A főerdész örült a sikernek, hogy kegyeltjét megmenthette egy bosszúállás veszedelmétől s hogy még

A lótrágya a legnagyobb hatással bír s gyorsan erjedésnek indul, éppen ezért erjedetlen friss állapotban csak hideg agyagos földeken és mocsaras lápokon van kedvező hatása, míg ellenben a száraz homoktalajt még szárazabbá teszi. A gyökképző és magtermő vetemények alá csak elkorhadt állapotban szabad alkalmazni, különben a növényeket túlajtja s csak silány termést eredményez. Nagyobb rakásokban összefüllesztve hamar megpenészedik s ekkor sokat veszít tápminőségéből, ezért a kupacokat míg az erjedés tart, gyakrabban vízzel, vagy még jobban ganajlével meg kell öntözni s így aztán sokkal hatályosabb trágyát fog adni a veteményeknek.

Gyorsan és tartósan hevítő tulajdonságánál fogva a friss lótrágya melegágyak készítésére, a legmegfelelőbb anyagot szolgáltat.

A sertéstrágya egyáltalában hideg s csak lassan erjedő trágyafélékhez tartozik, mely tekintettel a sertések etetésére, hol silányabb, hol ismét gazdagabb lehet növényi tápelemekben aszerint ugyanis, a mint sertéseinket vagy parajjal és konyhamoslékkal, vagy pedig szemes eleséggel etetjük.

A sertéstrágyát, úgy, a mint az ólból kikerült, friss erjedetlen állapotban edző tulajdonságánál fogva — mely leginkább ezen állatok vizeletétől származik — nem tanácsos azonnal a vetemények alá használni, mert a növényéletet könnyen kiöli, hanem csakis akkor, midőn már átérett, lehet aztán egymagában, de még jobban más trágyafélék közé keverve alkalmazni. Különösen a káposztafélék azok, melyek e trágyanem alkalmazásával legszebben díszlenek. Továbbá vizenyős hideg természete miatt, aszályos homoktalajon igen jó hatása van.

biztosabb legyen az eredményben, a vadorzóknak kijelentette, hogy minden parancsot és utasítást az erdőőr fiától fognak kapni, ő lesz főnökük a dúvad pusztításánál.

Végül a fiút megdicsérte s elismerése jelül saját fegyverei közül egy könnyű 20-as lancasterrel ajándékozta meg, mivel teljesen boldoggá tette a gyereket.

A vadorzók puskáit, biztonság okából csak másnap adta vissza a tulajdonosoknak, bár felesleges volt az aggodalom, mert a megtérés ez egyszer őszinte volt.

A főerdész tapintatos eljárásában, a véres ügy elintézési formájában megnyugodva hagyta el a négy tagból álló társaság az erdési lakot s lelkükben különféle érzelmekkel, agyukban különféle gondolatokkal szótlanul indultak útjukra.

Pistuka volt köztük a legboldogabb. Örömét nem az elért siker okozta, melynek horderejét egész nagyságában nem ismerte. Sem pedig a kapott dicséret vagy a kapandó fizetés, a szép reményekkel biztató jövő s tudata annak, hogy célját elérheti, szülőinek meghálálhatja, testvéreinek visszafizetheti a kapott jókat, a hozott áldozatokat, még ezek sem zavarták e pillanatban gondolatát, pedig eddig egyetlen álma, egyedüli életcélja csupán ez volt.

A baromfitrágya. Ebből igen ritkán lehet annyi trágyát előállítani, a mennyit csak egy korlátolt kis kerti gazdaság is igénybe veszen, mindazonáltal az a kevés is, a mit ezen állatok után nyerhetünk, megérdemli, hogy szorgalmasan összegyűjtögtessük s veteményeink fölsegélyezésére, mint hathatós trágyát felhasználjuk.

A baromfitrágya ugyanis különösen gazdag lévén föloldható sókban, azt csupán első trágyaként csekélyebb mennyiségben is alkalmazhatjuk, mert az elsatnyuló veteményeknél, melyek elsárgulva tengődnek, egy-két maroknyi baromfiganaj por alakban a tő kerületében elterítve, olykor csodákat fog művelni.

A baromfitrágyát legcélszerűbb vagy a vegytrágya közé keverni, vagy pedig ha tisztán alkalmazni akarjuk, kiszáritva, esőmentes helyen földel alatt tartani, mert nedvesen összefül s leghatásosabb alkotrészei elillanak.

A híg- és árnyékszéktrágyából, mint tudjuk, évenként sok megy veszendőbe az istállóból elszivárgó húgy és ganajlével, valamint az emberi ürülékekkel; pedig mindkettő növényéltető elemekben igen gazdag s hibát követünk el, ha csupa előítéletből saját kigazdaságunk érezhető javára kellő figyelemre nem méltatjuk.

Mindenütt, hol a gazdaságtudás és a kertművelés a kultúra magasabb fokára vergődött, részben ezen becsmért trágyaanyagok célszerű kezelése és okos szerű felhasználásának köszöni virágzó állapotát. Németalföld és a mivelt nyugat erre például szolgálhatnak. A nagy terjedelmű és közel 360 millió népességű kínai birodalom csakis kitünő trágyázási és csatornázási rendszerének köszöni roppant arányban túlszapo-

Boldoggá az a kis fegyver tette, melyet gyöngéden simogatva, melléhez szórítva vitt magával. Régi álma, sovárgó vágya teljesült.

Ezer terv koválygott eddig is agyában, melyek megvalósításához okvetlenül szüksége volt egy fegyverre, de nem olyan fináncz-mordályra, milyen atyjának is volt, melylyel ugyan mindent lehetett csinálni, csak épen lőni nem. A kártevő madarak, az apró vérszomjas ragadozók vígan szaporodhattak s űzhették gyilkolásaikat, a golyós fringia nem arravaló, hogy vele ezekkel szemben sikerrel lehessen harcolni, oda olyan kis játékszer kell, mint milyen az ajándék.

A fiú képzeletében régen kiszínezte, régen megállapította, hogy milyennek kellene lennie egy igazi vadásznak, egy »hivatásos« vadőrnek. A tennivalókkal s azok mikéntjével, módzataival már akkor foglalkozott, mikor a vadak védését az orvvadászokkal szemben megkezdte. Folyton az erdőt bújva, sok olyan jelenséget tapasztalt, sok olyan küzdelmet látott, mely a lét és fajfentartásért folyt. Ezekből kész terveket kovácsolt össze s megállapította, hogy mikor és milyen emberi segítség, közbelépés szükséges a vadak társadalmi rendjének megóvására.

Hamar belátta, hogy az igazi vadőr tennivalói

rodott népességének existenciáját. A szükség parancsolta lét föntartása már rég kivetkőztette azon előítéletekből, melyekből a mívelt államok lakóinak nagy része még mai napig sem volt képes kibontakozni. A hittérítők tanúsága szerint valóban csodálatra méltó ügyességgel és szorgalommal gyűjti össze a kínai útonútfélen a trágyaanyagot, sőt egyes földbirtokosok még az út mentében a járó-kelő közönség kényelmére árnyékszékeket álltanak s ebben gyűjtik össze az ürülékeket. Abbé Huc francia misszionárius megfordulván több ízben a kínai gazdaságokban, ezeket mondja*): »Ha valamely kínai farmer udvarába lépünk, legelső a mi bennünket idegeneket meglep, azon trágyakupaczkok és halmok sokasága, mellyel mindenfelé találkozunk, itt működik a kínai napokon át családjával, nem undorodva azon átható büztől, mely ezen halmazokból kipárolog. De ritka az a nép a föld kerekéségén, mely gazdaságát oly tökélyre emelte volna, mint ezt a kínai tette. Egész Kína egy kert, a gazdaságok mind intenzív kertgazdaságokból állanak, melyek ritka szorgalommal műveltetnek s kettős, sőt háromszoros terméssel fizetnek, s mindezt csak a kitünő trágyakezelésnek köszöni a szorgalmas népség.«

Az undor, mellyel ezen nagy mérvben büztgerjesztő ganajlé és emberi ürülékek iránt viseltetünk, czélszerű kezelés mellett meg fog szünni, ha ezen hig anyagokat televénydús földdel keverjük; mert az erjedésnek induló s abból kibontakozó ammoniakot a televény azonnal elnyeli. Így kezelve ezen ürülékek minden kellemetlenség nélkül bárhol eltarthatók és

*) Souvenir d'un Voyage dans le Tartarie etc. le Thibet et Par M. Huc Paris 1868.

azzal még nincsenek kimerítve, hogy a vadak téli etetéséről gondoskodik s a kártékony állatokat lelkiismeretesen üldözi, pusztítja, irtja.

A vad sikeres tenyésztéséhez, a korán fejlődő fiú minden tehetségével, a mintát a házi állatok tenyésztési feltételéből állította össze s úgy okoskodott, hogy nemcsak ételről-italról kell gondoskodni, hanem az idő zordságát is elviselhetővé kell tenni s a vadat nemcsak természetes ellenségeitől kell óvni, hanem saját faji harczaiban, tehát egymással szemben is.

S a fiatal nemzedék fejlődése, felnevelése meg épen különös gondot igényel és minden faj más meg más feltételeket követel.

Az elmélet azonban mit sem ér, ha azt a gyakorlat, a tapasztalat nem igazolja. Pistuka még remélni sem merte, hogy ily hamar alkalma fog nyílani terve megvalósítására s hozzá még segítőtársakat is kap két orvvadász személyében.

Mint az álmodozó felébredéskor elveszti álmainak vezérfonalát, úgy járt a gyerek is, a sok gondolat és tervezgetés között nem találta meg a kiindulási pontot. Alárendeltjeinek egyetlen utasítást, egyetlen parancsot sem tudott kiadni s bizonyos féltékenység, bátortalanság vett erőt rajta, kételkedni kezdett abban, hogy tudja-e

bármerre elszállíthatók. Már nagy nyereség volna az is, ha a helyett, hogy ezen trágya nagy részét a folyókba elcsatornázzuk, azt a közönséges marhatrágyával összekevernők s azzal együtt a területekre kihordatnók, mely esetben az istállótrágya minőségét és hatályosságát tetemesen fokozhatnók. Kisértsük meg csak egyszer s bizonyára lassanként reá fogunk jönni legcélszerűbb alkalmazás módjára.

Az állatok vizelete, úgyszintén az emberi ürülékek vízzel fölhígítva, igen hathatós hígtrágyát adnak, melyet satnya vetemények fölsegélyésére s fészektrágyázásra, bármikor, még nyár derekán is, a fejlődés szakában előnnyel alkalmazhatunk. Szükséges azonban, hogy ezen ürülékek vízzel kellőleg fölhígíttassanak és erjedésen átmentek legyen, mert ha amúgy frissiben akarnók alkalmazni, a tömörített állapotban levő sók a növényéletet könnyen veszélyeztetnék, sőt ki is ölnék.

A növényi vagy zöldtrágya. A termőföld javítása vagy trágyázása növényekkel korántsem az újabb kor találmánya, ismerték azt a régi rómaiak is és gyakorolták is nagyban. Már L. Moderatus Columella II. könyv 15—16. fejezetében a csillagfűről (Lupinus) teszen említést és leírja módját, mint kell azt trágyának alászántani. Szintugy Plinius természethistoriájának XVIII. könyv 14. fejezete is tanúságot teszen erről. Napjainkban is már több tekintélyes és szakképzett gazda újból szót emelt a zöldtrágyázás mellett s tapasztalás által igazolt vegelemzések folytán bebizonyítja, hogy a zöldtrágya némely körülmények közt a legegyszerűbb mód, a mi által a kimerült földnek termőképességét más trágya hiányában megtartani lehet. Néhol a földterület nagy távolsága vagy a területnek a meredeksége nem engedi meg a trágyának a területre való hordását, itt

majd teljesíteni a mit elvállalt s meg tud-e felelni a belé helyezett bizalomnak?

Kezdte érezni a szaktudás hiányait, kezdte belátni, hogy neki még sokat kell tanulnia, míg mindazt elsajátítja, mire egy erdőőrnek, egy szakmáját igazán érő vadőrnek szüksége van. Agyában kóvályogtak az eszmék, de a tudás fegyelmzése nélkül. Érezte, hogy tudás, tapasztalás kell gondolatainak rendbeszedéséhez. S az e fölött való töprengésben észre sem vette, hogy az erdőőri lakhoz érkeztek.

Kénytelen volt a jövő munkában segédkező társainak három napi határidőt adni, remélve hogy addigra majd csak rendezzi valahogy a teendők sokféleségét.

Három nap hosszú idő a gyarló ember életében. Szép reményeinket egy röpke pillanat is elhervaszthatja, legszebb terveinket semmivé teheti, örömeinket bánattá változhattja. Hát még három hosszú napon mennyi minden történhetik? Pistuka is így járt. A jövő képeit szinezgetve, ébren álmodozva töltötte el szerettei között az éj hátralevő részét, nem sejtette, hogy a szomorú valóság ágyától alig öt lépésre az ajtó előtt leselkedik, s készíti a meglepetést.

Gyuri, a hű állat, a lelkiismeretes dajka, az

tehát a zöldtrágyával kell a föld termőképességét megtartaniok.

A növényi vagy zöldtrágyázás mint ismeretes abban áll, hogy a termények betakarítása után rögtön a földet felszántjuk s a földön képző összes növényzetet alá forgatjuk. Ugyanezt tehetjük az ugaron hagyott s azon felnőtt növényzettel is. Némely helyen a zöldtrágyázás céljaira megfelelő növényeknek a magvait elvetjük a területre s mintegy mesterségesen neveljük a zöldtrágyázáshoz szükséges növényzetet.

Az így nevelt növényzet között nem verődik fel annyira a gyom, a mi magában véve igen nagy előny.

A zöldtrágya veteményeinket annyira nem hajtja túl, mint a légenyűs, friss istállótrágya, s a mellett egyenlő körülmények között szebb és tökéletesebb termésre számíthatunk.

Az alászántott zöldtrágya haszna különösen száraz homokos talajon szembeszökő.

A zöldtrágya aránylag csekély költséget igényel. Hogy a zöldtrágyázással a lehető legnagyobb előnyt elérhessük, szükséges 1-ször e célra olyan növényeket választani, melyek gyors növekedésük mellett nagy szárat és levélhalmazt fejlesztenek; 2-szor gyökerükkel minél mélyebben a földbe hatolva, az ott levő tápanyagokat felszínre hozzák; 3-szor szükséges azokat minél sűrűbben vetni, hogy a földet kellőleg beárnyékolva a gyom és paraj fejlődését megakadályozzák; 4-szer oly időben kell a zöldtrágyavetést alászántani, midőn teljes fejlődésében áll, tehát virágzás szakában; 5-ször az alászántást s ennél fogva a veteményezést akként intézzük, hogy még elegendő idő maradjon a földet más veteményekkel bevetni, s végre 6-szor, hogy

igaz barát, a család megvesztegethetetlen védője utolsó óráját éli.

Az orvvadásztól kapott késszúrás halált okozó sérülést idézett elő.

A halálra sebzett állat fájó sebével, testét vonszolva, kis gazdáját elkísérte a nagyútra a főerdész lakáig s a beszámolásnak egy sarokba görnyedve tanúja volt. Együtt indultak vissza az erdőbe, de fájdalmai folyton nagyobbodtak s el-el maradozott a társaságtól, mit a gondolataiba mélyedt fiú nem vett észre. De a hű állat erejének végső megfeszítésével, mégis haza vánszorgott s fejét a kedves ház küszöbére fektetve vívta haláltusáját.

A koránkelő gyerek megdöbbenve találta meg a hű barátot s mikor látta, hogy a vég közeleg, felköltötte az egész családot, búcsút venni a hű állattól.

Megható jelenet állott be. A haldokló állatot körülvevő család mindenik tagja könnyezett a hű állat kinjainak láttára s ő a szenvedő okos szeméit még egyszer körüljártatta, mintha búcsút akart volna mondani mindenkinek, kik őt szerették. Végül egy utolsó erőlködéssel kis gazdája felé fordítva fejét utolsót nyögött.

A kis kertbe, virágos hant alá temették el Gyurit. A család minden tagja naponként meglátogatta a sirt s a hű állat viselt dolgairól naponként folyt a beszéd.

az elvetendő mag minél kevesebbe kerüljön, s így a zöldtrágya költséges ne legyen.

Azon növények közül, melyek e tekintetben rendelkezésünkre állanak, különösen figyelemre méltó a csillagfürt, a pohánka vagy tatárka, a csibehur, a fehér és fekete mustár.

Meg vagyok győződve s láttam, hogy helyenként a kinestári altisztek némelyikének illetményföldje, messze esik lakásától annyira, hogy földjének termékenyítésére trágyát a nagy költségek miatt nem szállíthat s azt csak kaszáló gyanánt használhatja. Ilyenformán a háztartás évi terményszükségletét illetményföldje némileg sem szolgáltatja s így kénytelen az illető altiszt mindent a havi fizetéséből — a mai és mindjobban növekvő drágasági viszonyok mellett — drága pénzen beszerezni.

E miatt hívom fel figyelmét t. kartársaimnak, hogy a saját érdekük és boldogulásuk tekintetében csekély illetményföldjüknek a fent leírt okszerű trágyázással gyarapítsák termő erejét, mert az így reá fordított némi költség és szorgalom meghozza fáradságuk édes gyümölcsét.

Felhívom figyelmét t. kartársaimnak még az alábbiakra:

A hegyvidéken láthatni, különösen a szegénységben nyomorgó ruthén népség által lakott vidéken, hogy a magasabb hegyi szántókat sohasem trágyázzák meg, mert oly magasra a trágyát fölszállítani vagy nem lehet, vagy pedig igen nagy fáradságba kerülne. Az illető gazda földjét az első évben fölszántja és beveti zabbal, a következő évben pedig parlagon pihenni hagyja, ha földjébe vet egy métermázsa zabot, a termésből csak 2 métermázsa zabot és szalmáját veszi ki,

Ez emlékezés gránitnál, márványnál becsesebb, maradandóbb, mert igaz és őszinte volt.

A veszteség nagyságát legjobban Pistuka érezte, csak ő tudta, hogy mi je volt neki Gyuri?

Legjobb barátját, hű segítő bajtársát veszítette el s az érzett fájdalom munkakedvét is megbénította, árvának, elhagyatottnak érezte magát ép úgy, mint mikor az iskolába vitték s ott magára hagyták.

Önbizalma elveszett, akaratereje cserben hagyta, gondolatait rendezni nem volt képes.

Növelte a zavart a látogatóba jött orvos azon hírrel, hogy Gyuri marása vérmérgezést okozott s a vadorzó meghalt.

A gyerek teljesen le volt sújtva e hirre, s önmagát, tudatlanságát, tapasztalatlanságát, erőtelenségét vádolta, hogy a csekély siker ilyen nagy áldozatot követelt.

Elhatározta, hogy visszatér az iskolába, erdőéri szakiskolába lép.

Ismereteit gyarapítani, tudását rendezni, akaraterejét aczélozni, egyszóval magát szakemberré a gyakorlati életre kiképezni.

Édes atyja teljesen meggyógyult s újra átveheti hivatalát, reá pedig akkor itthon szükség nincs.

Az anyagi viszonyok is javultak, szerettei szük-

mert többet nem terem s így földje nemcsak hogy hasznot nem ad, de még a megművelési költségeket sem téríti meg. Most már, ha az ilyen szántóföldek zöldtrágyával lennének megtrágyázva — melyet nem bírok eléggé ajánlani — meghoznák szépen a fáradság gyümölcsét s a gazda vidor szemmel nézné földjének jó termését.

Vannak azután a vidéken nagy terjedelmű kopár térségek és hegyi legelők is, melyek az altalaj minősége és a közetalkotó elemeinek megvizsgálása után arról győznek meg, hogy a legszebb gyümölcsösökké lennének alakíthatók s ott hol eddig a silány legelőkön alig néhány állat tengette életét, jövedelmező gyümölcs-telepek lehetnének. Egyáltalában ha a kopár s a földtakarótól teljesen megfosztott szirtektől eltekintünk, nincsen olyan mostoha talaj, mely a reáfordított munkát és költséget kamatokkal együtt vissza ne fizetné. Arról meggyőződhetünk a kis württembergi királyságban, melynek ernyedetlen szorgalmas lakossága a sziklás hegylejtőket földdel meghordva, hasznothozó szőlősök és gyümölcsösökké alakította át, s a hangyaszorgalma által biztosított keresménye megelégedetté és boldoggá teszi az egész népet!

Azért van nálunk a hegyvidékeken oly sanyarú állapot, mert a nép a földjének megművelését és kihasználását kellőleg nem érti, s ennek a következménye az, hogy a nép oly nagy számban vándorol ki, s hagyja el édes magyar hazánkat.

T. kartársak! Azt hiszem nem végzek rossz cselekedetet, ha figyelmüket felhívom az elmondottakra s az oly szegény vidéken lakó népet felvilágosítják és kioktatják földjeik mikénti okszerű trágyázására, illetve kihasználására.

séget nem fognak szenvedni. Elhatározását sietett közölni a főerdésszel, ki mindig jóakarattal viseltetett iránta.

A főerdész helyeselte a fiú tervét s készséggel járt közbe, hogy az x—i erdőri szakiskolába felvétessék.

Mikor már minden készen volt, csak az indulás hiányzott, akkor tárta fel lelkét, szándékát, okait szülői és testvérei előtt, még pedig olyan közvetlenséggel, hogy az okok teljesen meggyőzték a család minden tagját.

Búcsúként az apa átölelte fiát s többi gyermekeihez a következő szavakat intézte: »Gyermekeim, boruljatok térdre gondviselő teremtő atyánk bölcsességé előtt. S rebegjünk hálaimát azon véghetetlen jóságáért, hogy a nyomor és betegség között is gondunkat viselte s egy erőtlen gyermek által vitette végbez azokat a csodás dolgokat, melyek megtartottak minket egymásnak.«

A család eme hálaimával zárta le az öt esztendőt s bocsátotta újra el a család büszkeségét. Szívükben a határtalan szeretet, nyugodt bizalom, aggodás nélkül kísérte a fiút másodszor is idegenbe.

(Vége.)

Különfélék.

Népkönyvtárak. A földművelésügyi miniszter a gazdasági munkásnép erkölcsi és gazdasági művelésére, másrészt gondolatvilágának hazafias szellemben való irányítására és a tévtanoktól való elvonására hasznos könyvek adományozásával nyilvános népkönyvtárakat létesít. Ily könyvtárak vannak már

Abauj-Torna	várm. területén	43	könyvtár	6005	kötettel
Alsó-Fehér	»	5	»	681	»
Arad	»	32	»	4668	»
Árva	»	2	»	267	»
Bácsbodrog	»	54	»	7592	»
Baranya	»	29	»	4006	»
Bars	»	15	»	1688	»
Békés	»	33	»	7932	»
Bereg	»	17	»	2346	»
Besztercezenaszód	»	2	»	274	»
Bihar	»	76	»	10988	»
Borsód	»	24	»	3580	»
Brassó	»	3	»	450	»
Csanád	»	36	»	5791	»
Csik	»	32	»	4802	»
Csongrád	»	36	»	6199	»
Esztergom	»	9	»	1410	»
Fejér	»	32	»	4821	»
Fogarás	»	—	»	—	»
Gömörkishont	»	79	»	8783	»
Győr	»	7	»	964	»
Hajdu	»	14	»	2185	»
Háromszék	»	50	»	7444	»
Heves	»	73	»	10845	»
Hont	»	26	»	3773	»
Huuyad	»	5	»	765	»
Jásznagykunszolnok	»	67	»	10883	»
Kisküküllő	»	28	»	4261	»
Kolozs	»	10	»	1454	»
Komárom	»	51	»	8298	»
Krassó-Szörény	»	8	»	966	»
Liptó	»	—	»	—	»
Máramaros	»	11	»	1757	»
Maros-Torda	»	26	»	3206	»
Moson	»	6	»	668	»
Nagyküküllő	»	2	»	342	»
Nógrád	»	17	»	2599	»
Nyitra	»	28	»	3659	»
Pestpilisoltkiskun	»	97	»	14817	»
Pozsony	»	39	»	5964	»
Sáros	»	5	»	780	»
Somogy	»	59	»	8891	»
Sopron	»	8	»	1128	»
Szabolcs	»	121	»	17585	»
Szatmár	»	34	»	4808	»
Szeben	»	—	»	—	»
Szepes	»	4	»	534	»
Szilágy	»	13	»	1757	»
Szolnok-Doboka	»	27	»	4254	»
Temes	»	36	»	5305	»

Tolna	várm. területén 21 könyvtár	3107 kötetel
Torda-Aranyos	» » 18 »	2333 »
Torontál	» » 84 »	10752 »
Trencsén	» » 1 »	172 »
Turócz	» » 3 »	446 »
Udvarhely	» » 65 »	8196 »
Ugocsa	» » 19 »	2970 »
Üng	» » 1 »	170 »
Vas	» » 72 »	10083 »
Veszprém	» » 12 »	1758 »
Zala	» » 92 »	11468 »
Zemplén	» » 49 »	6615 »
Zólyom	» » 11 »	1465 »

Összesen 1879 könyvtár 271811 kötetel

Ezen könyvtárakban a népszerű erdészeti munkák is megtalálhatók, amelyeket az erdőaltisztek is haszonnal forgathatnak.

Népkönyvtári könyvgyűjteményt kaphat: a) a község; b) a szövetkezet; c) a népkönyvtári egyesület; d) az olvasókör, társaskör:

a) ha a község akar létesíteni népkönyvtárat, határozatot kell hoznia és azt a törvényhatóság jóváhagyásával együtt kell felterjesznie;

b) ha a szövetkezet akar népkönyvtárat létesíteni, alapszabályokat kell a szövetkezeti közgyűlésen megalkotnia és azt láttamozás végett a belügyminiszterhez felterjesznie. A belügyminiszteri láttamozással ellátott alapszabályt kell azután a földművelésügyi miniszterhez intézett kérvényhez csatolni;

c) ha külön könyvtári egyesület alakítatik, alapszabályokat a láttamozási záradék rávezetése végett szintén a belügyminiszterhez kell felterjeszteni s a láttamozott alapszabályok egy példányát kell csatolni a földművelésügyi miniszterhez intézendő kérvényhez;

d) ha valamely olyan olvasókör, társaskör s általában egyesület akar könyvgyűjteményt kapni, amelyiknek alapszabályai e bemutatási záradékkal már előbb elláttak, kezelési szabályzatot kell a közgyűlésen megállapítani s azt a kérelemmel együtt a földművelésügyi miniszterhez felterjesznie.

A világ legvastagabb fája. A világ legvastagabb fájának egy mocsárcyprust tartanak, a mely Mexikóban, az Oaxaca melletti Tule temetőjében áll. Átmérője 17 méter, Kuntze Otto, a mult évben elhalt neves botanikus, megállapította, hogy a hatalmas vastagságú fa három egybenőtt fából áll. A fa hozzávetőleg 36 méter magas.

Magyarország faóriásai és legöregebb fái cím alatt a Pesti Hírlap kérdést intézett olvasó közönségéhez azok holléte és közlése iránt, kibővítvén kérdését azzal, hogy a mennyiben történelmi nevezetességű fák, felsorolását a hozzájuk fűződő események fölemlítésével együtt kéri. Csak oly fákról lehet szó, a melyek ma is meg vannak.

Hazánk uradalmaiban igen sok ily fa található s hazafias cselekedetet művel az, a ki azokról hirt ad, hogy azok megörökíthetők lehessenek.

Mi is felhívjuk tehát t. előfizetőinket s azok révén az érdeklődőket, hogy a mennyiben ily fákról tudomásuk van, közöljék azok helyét, nemét, méreteit, a hozzájuk fűződő történelmi esemény vagy népmonda leírásával s ha csak lehetséges, csatolják hozzá az illető fa képét is.

Köszönetnyilvánítás.

A vadászerdői m. kir. erdőőri szakiskola növendékei mult hó 29-én zártkörű erdei mulatságot rendeztek, melynek tiszta jövedelme a szegényebb sorsú növendékek segélyezésére szolgáló alap létesítésére fordítatik.

Az alap javára a következő felülfizetések történtek, melyekért a nemesszívű adományozók fogadják ez úton is a növendékek hálás köszönetét.

Török Sándor, m. kir. erdőmester úr	20—	K
Tubán Tibor, kegyesr. főgymn. tanár úr	12—	»
Kelemen Béla, m. kir. erdész úr	10—	»
Szaltzer Lajos, m. kir. erdészjelölt úr	10—	»
Br. Rajacsich Vladimír, szolgabíró úr	10—	»
Petkó Zoltán, főszolgabíró úr	10—	»
Stainer Gyula magpergető gyára	10—	»
Kimmel Sándor, bornagykereskedő úr	10—	»
Dömötör Tihamér, kir. erdőfelügyelő úr	8—	»
Dr. Schönvitzky Bertalan, főgymn. igazgató úr	8—	»
Dr. Darabanth János, vm. főügyész úr	8—	»
Lászlóffy István, tb. vm. főjegyző úr	8—	»
Jäger József, cs. és kir. őrnagy úr	6—	»
Sebők Ernő, m. kir. erdész úr	5—	»
Kiss István, m. kir. erdészjelölt úr	5—	»
Kolb Gyula, m. kir. főerdőr úr	5—	»
Máté Ferencz, urad. erdőőr úr	5—	»
Moha Alajos, m. kir. főerdőr úr	4—	»
Smolenszky Sándor, m. kir. főerdőr úr	3—	»
Dr. Számek György, kegyesr. főgymn. igazg. úr	3—	»
Patzner István, plébános úr	3—	»
Faragó Béla, magpergető gyáros úr	3—	»
Lechner Gábor, nyug. m. kir. erdőmester úr	2—	»
Özv. Angyal Józsefné úrnő	2—	»
Harbács György, m. kir. erdőőr úr	2—	»
Krizsmár Vincze, m. kir. főerdőr úr	2—	»
Karnyánszky Lajos, m. kir. főerdőr úr	2—	»
Stempák Ferencz, m. kir. főerdőr úr	2—	»
Mácska Lajos, kegyesr. főgymn. tanár úr	2—	»
Bohus Károly, m. kir. erdőőr úr	2—	»
Molnár András, m. kir. főerdőr úr	1—	»
Mihályfi Lőrincz, m. kir. erdőőr úr	1—	»
Kerekes István, m. kir. erdőőr úr	1—	»
Gurzó Szofron, m. kir. erdőőr úr	1—	»
Vác János, szolgabíró úr	1—	»
Bakony József, m. kir. erdőőr úr	1—	»
Fundanel Miklós úr	1—	»
K. A.	1—	»
Balogh Antal úr	1—	»
id. Sárdy Jánosné úrhölgy	1—	»
Fazekas Ferenczné úrhölgy	0.40	»
Bajczér Lajosné úrhölgy	1—	»

Továbbá hálás köszönetüket nyilvánítják Uhrmann Henrik nyomdatulajdonos úrnak az ajándékozott díszítési tárgyakért.

Álláskereslet.

Shakiskolat végzett, 31 éves, nős, volt uradalmi erdész, tíz éves gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal — birtokeladás miatt — állást keres. Nyelvismeret magyar, román. Cím: a szerkesztőségbe.

Pályázat erdőszolgái állásokra.

Alulírott erdőgondnokság kerületében október 1-én 2 erdőszolgái állás jön üresedésbe.

Évi bér: készpénz 100 korona, gabona 11 hl., 1 kat. hold tengeri föld bevetve, egy darab tehén, egy darab borju, egy darab kocza, 6 darab malac nyári legeltetése. Husz ürm³ kemény dorong tüzifa. Lövőbér a főnálló táblázat szerint, a felfedezett erdei kihágások után befolyt összeg $\frac{1}{3}$ része. Lakás kerttel Hadadban.

A román nyelv ismerete kívánatos. Nagykorúak pályázhatnak augusztus hó 15-ig.

Méltóságos gróf Degenfeld Sándor úr
erdőgondnoksága

Ny. 37 2-2.

Hadad, Szilágymegye.

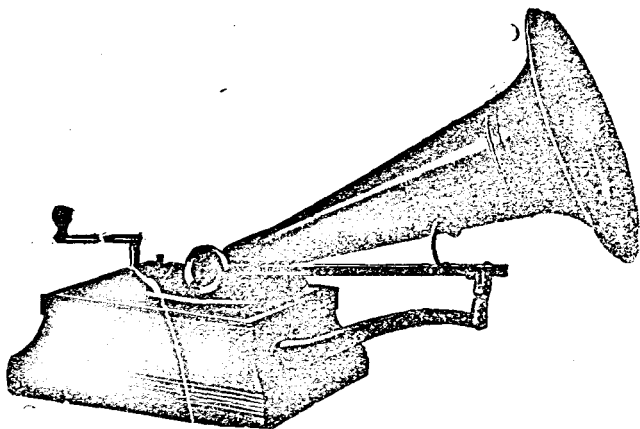
Pályázati hirdetés.

Folyó évi október hó 1-re kerestetik egy kauenzióképes, 32—40 éves nős, erdőőr (erdész).

Pályázótól megkívánatik, hogy a lombfaerdők kezelésében teljes jártassággal bírjon, tollforgató legyen s úgy a magyar mint a német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja. Továbbá megkívánatik, hogy pályázó kitűnő fővad vadász legyen és egy urat cserkészés alkalmával kellő körültekintéssel és szakértelemmel vezetni képes legyen. Az állás, melyhez a megélhetéshez elegendő fizetés jár, kellemes és állandó.

Fenti állásra pályázni kívánók — csakis kitűnő ajánló levelekkel és bizonyítványokkal bírók — felhivatnak, hogy eddigi alkalmaztatásukat bizonyító hiteles igazolványaik és bizonyítványaik másolatával, valamint fényképpel felszerelt, német és magyar nyelven szerkesztett pályázati kérésüket e lap szerkesztőségéhez »A. Z. 100« jelige alatt mielőbb nyujtsák be. E. 39. 1-3

Személyes bemutatkozás csakis kívánatra.

Ny. 21. 9-24

Eredeti Grammophonok

angyal védjeggyel a legjobbak!

Orizkedjék az ember utánzatoktól, melyek csak kellemtelenséget okoznak.

Eredeti grammophonok 45 kor.-tól feljebb, legjobb minőségben kaphatók.

Nagy választék lemezekben, havonként új felvételek.

Egy és két oldalon bejátszott lemezek. — Régi, használt lemezek kieserítetnek.

A Deutsche Grammophon A.G. egyedüli képviselője Temesvár részére:

KECSKEMÉTI SÁNDOR

látészersz, villamos műszaki telep, nikkelező intézet
Temesvár-Belváros, (Agrár-palota).

Gyümölcsfa-csemetéikkel nagyban.

faiskolák létesítésére, gazdasági egyesületeknek nagy mennyiségben, jól és jutányosan szolgálhatok.

Nagyobb szükségleteknél különleges árajánlatokkal készségesen szolgállok. — Készlet 1 éves átültetlen és 2 éves átültetett:

több $\frac{1}{2}$ milliónál **alma** — valódi vadalma
közel $\frac{1}{2}$ millió **körte** — vadkörte
cca. $\frac{1}{4}$ „ **birs** — dugványcsemeték
100.000 drb kajszin, mandula és őszibarack. — Készlethen vannak továbbá nagy mennyiségben sorfák, különösen gesztenye és gleditschiafák ezerszámbra.

cca. $\frac{1}{4}$ millió **Mariannaszilva** — dugványok

„ $\frac{1}{4}$ „ **Myrabolana** és **szilva**

„ $\frac{1}{4}$ „ **Meggy** és **cseresznye**

vannak továbbá nagy mennyiségben sorfák, különösen

Árjegyzék, dúsán illusztrált, kívánságra ingyen.

Ny. 2. 14-*

Mühle Vilmos, faiskolák,
es. kir. udvari szállító
Temesvár.

SCHERTER TIVADAR

előbb PAUSENBERGER

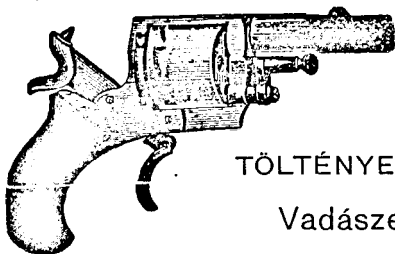
VASKERESKEDÉS

Temesvár-Belváros,

Hunyadi- és Jenő herceg-utca sarkán.

Telefon 499.

Legnagyobb választék Vadász-, Madár- és Flaubert-
fegyverekben, Forgópisztolyok, Browning-ismétlő
pisztolyok, Flaubert-pisztolyok.

AMERIKAI
LÉGFEGYVEREK

TÖLTÉNYEK és SERÉT

Vadászeszközök.

Ny. 5. 14-*

52525252525252525252

A vadász-vizsla.

Gyakorlati útmutató a vizsla nevelés-, tanítás-, használat-
és gyógykezeléséhez.

Második kiadás.

Ára 1 kor. 50 f. a szerzőnél: Stark Dezső főerdész,
Drávatamási (Somogy m.) E. 19. 9-*

25252525252525252525

SORFÁK.

Erősebb fákbani nagyobb szükségletnél speciális aján-
lattal állok szolgálatra, — különösen

Acer, Gesztenye, Gleditschia, Fraxinus,
Maclura, Quercus, tell Crataegus, Robinia
stbi-ből.

Mühle Vilmos, faiskolák,
cs. és kir. udvari szállító

Temesvár.

Ny. 3. 14-*

BLUM ÉS TÁRSA

ELSŐRANGU EGYENRUHÁZATI INTÉZET

BUDAPEST IV, Kossuth Lajos-utca 14/16. sz.

Mesteri szabású, izlésteljes csinos kiállítású
erdészeti és erdő altiszti egyenruhák

nemkülönbben felszerelési cikkek szállítására.

Ezen lap előfizetői által nálunk rendelt cikkek számlaösszegéből 1½ %-ot adunk át a fentebb ter-
vezett erdőaltiszti alap javára.

Hivatalos úton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekinthető számos
elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére
hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a legújabb francia- és angol-divat szerint, szinte jutányos árban készíttetnek. Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem
vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet
fordítunk.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részlet-
fizetési megrendelési ívet. — Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz
kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:

BLUM ÉS TÁRSA

Szerb kir. udvari szállítók.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságú földmívelésügyi
Minisztérium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha szállítói.
Az »Országos Erdészeti Egyesület« rendes tagjai.

E. G. 14-*

